

מחיצה בחצר – מקרא, משנה ותלמוד

כדאמרי אינשי: תא נעביד פלוגתא. ואי היזק ראייה שמיה היזק.

תוספתא כלאים פרק ג הלכה ג

מחיצת הכרם שנפרצה אומ' לו גדור גדרה ונפרצה אומ' לו גדור אם נתיאש הימנה הרי זה קדש וחייב באחריותה

חידושי הרמב"ן בבא בתרא ב ע"א

מאי מחיצה גודא כדתניא וכו'.
הך ראייה כדי נסבה שכמה משניות וברייתות שנויות בתלמוד בלשון מחיצה שהוא גודא, אלא חדא מינייהו נקט דחביבא ליה משום שהוא חדוש גדול דמינה שמעינן דינא דגרמי.

במדבר לא

- במדבר לא, כז: וְחִצִּיתָ אֶת הַמְּלָקוֹחַ בֵּין תְּפִשִּׁי הַמְּלָקוֹחַ הַיְצָאִים לְצָבָא וּבֵין כָּל הָעֵדָה:
- במדבר לא, לו: וְתָהִי הַמְּחִיצָה חֶלֶק הַיְצָאִים בְּצָבָא מְסַפֵּר הַצֵּאֵן שְׁלֹשׁ מְאוֹת אֶלְפֵי וּשְׁלֹשִׁים אֶלְפֵי וְשִׁבְעַת אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ מְאוֹת:
- במדבר לא, מג: וְתָהִי מְחִיצַת הָעֵדָה מִן הַצֵּאֵן שְׁלֹשׁ מְאוֹת אֶלְפֵי וּשְׁלֹשִׁים אֶלְפֵי שִׁבְעַת אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ מְאוֹת:

בבא בתרא ס' ע"א

מתני'. לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון; היה קטן - לא יעשנו גדול, אחד - לא יעשנו שנים. אבל פותח הוא לרה"ר פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון; היה קטן - עושה אותו גדול, ואחד - עושה אותו שנים.

גמ'. מנהני מילי? א"ר יוחנן, דאמר קרא: וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו, מה ראה? ראה שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה, אמר: ראויין הללו שתשרה עליהם שכינה.

רבינו חננאל (בשיטת הקדמונים) דף ב עמוד ב

היזק ראייה שמיה היזק. וכדגרסינן בסוף חזקת הבתים וירא את ישראל שוכן לשבטיו, ראה שלא היו פתחיהן מכוונים זה כנגד זה אמר ראויין הללו שתשרה עליהם שכינה וכול'.

משנה בבא בתרא פרק א א - ב

השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר בונין את הכותל באמצע.

מקום שנהגו לבנות גויל גזית כפיסין לבינים בונים הכל כמנהג המדינה ... לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם:

וכן בגנה מקום שנהגו לגדור מחייבין אותו.

אבל בבקעה מקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין אותו אלא אם רוצה כונס לתוך שלו ובונה ועושה חזית מבחוץ לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים שלו.

אם עשו מדעת שניהן בונין את הכותל באמצע ועושין חזית מכאן ומכאן לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם:

בבא בתרא ב' ע"א – ע"ב

סברוה מאי מחיצה? גודא,

כדתניא: מחיצת הכרם שנפרצה - אומר לו גדור, חזרה ונפרצה - אומר לו גדור, נתיאש הימנה ולא גדרה - ה"ז קידש וחייב באחריות';

טעמא דרצו, הא לא רצו - אין מחייבין אותו, אלמא: היזק ראייה לאו שמיה היזק.

ואימא: מחיצה - פלוגתא, כדכתיב: ותהי מחצת העדה, וכיון דרצו - בונין את הכותל בעל כרחו, אלמא: היזק ראייה שמיה היזק!

אי הכי, האי שרצו לעשות מחיצה, שרצו לחצות מבעי ליה!

אלא מאי? גודא, בונין את הכותל, בונין אותו מבעי ליה!

אי תנא אותו, הוה אמינא במסיפס בעלמא, קמ"ל כותל.

בבא בתרא ג ע"א

לישנא אחרינא אמרי לה:

סברוה מאי מחיצה? פלוגתא, דכתיב: ותהי מחצת העדה, וכיון דרצו - בונין את הכותל בעל כורחן, אלמא: היזק ראייה שמיה היזק.

אימא: מאי מחיצה? גודא, (דתנן) [דתניא]: מחיצת הכרם שנפרצה - אומר לו גדור, נפרצה - אומר לו גדור, נתיאש הימנה ולא גדרה - הרי זה קידש וחייב באחריותה; וטעמא דרצו, הא לא רצו - אין מחייבין אותו, אלמא: היזק ראייה לאו שמיה היזק!

אי הכי, בונין את הכותל, בונין אותו מבעי ליה!

אלא מאי? פלוגתא, אי הכי, שרצו לעשות מחיצה, שרצו לחצות מבעי ליה!